

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Σχολική ζωή

Τίτλος:

«Ζω και γνωρίζω το γυμνάσιο»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ζω και γνωρίζω το γυμνάσιο

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρία Τολουμένου

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Τολουμένου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

3^ο Γυμνάσιο Νίκαιας

Χρονολογία

Από 12-11-2013 έως 12-12-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Σχολική ζωή

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

9 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το συνταγμένο σενάριο έθετε ως προϋποθέσεις:

- εξοικείωση του καθηγητή με τον τρόπο λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle ή Wiki,
- εξοικείωση των μαθητών από τις πρώτες μέρες της σχολικής χρονιάς με την πλατφόρμα Moodle ή Wiki μέσω μικρών δραστηριοτήτων (π.χ. συζητήσεις για τη μεταξύ τους γνωριμία ή για τα αγαπημένα τους τραγούδια), καθώς και με κάποιο πρόγραμμα δημιουργίας κόμικ,
- επαρκής γνώση από τους μαθητές του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου, του λογισμικού δημιουργίας παρουσιάσεων, του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,
- δυνατότητα πρόσβασης των μαθητών στο διαδίκτυο από το σπίτι¹.

Πραγματικά:

- ✓ η εκπαιδευτικός ήταν εξοικειωμένη με τη λειτουργία του Wiki, το οποίο προτιμήθηκε σε σχέση με το ηλεκτρονικό περιβάλλον Moodle ως πιο εύχρηστο για μαθητές της Α΄ Γυμνασίου,
- ✓ οι μαθητές επίσης γνώριζαν τη λειτουργία του Wiki από την αρχή της σχολικής χρονιάς –κάποιες πρώτες δραστηριότητες είχαν γίνει από τα τέλη Οκτωβρίου. Επίσης, πριν την έναρξη του σεναρίου είχε γίνει παρουσίαση του προγράμματος δημιουργίας κόμικς Comicstripcreator,
- ✓ ακόμα, έγινε προσπάθεια να υπάρχει σε κάθε ομάδα τουλάχιστον ένας μαθητής που να γνωρίζει τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, δημιουργίας παρουσιάσεων, χρήσης του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και ένας τουλάχιστον μαθητής που να έχει στο σπίτι πρόσβαση στο διαδίκτυο.

¹ Αν όχι όλοι, τουλάχιστον ορισμένοι από κάθε ομάδα έπρεπε να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συνάντησης στα σπίτια κάποιων μαθητών.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Τολυμένου, Ζω και γνωρίζω το γυμνάσιο, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το συγκεκριμένο σενάριο οι μαθητές κλήθηκαν μέσα από την προσέγγιση λογοτεχνικών κειμένων να ασχοληθούν με θέματα γύρω από τη σχολική ζωή: γνωριμία με μαθητές-λογοτεχνικούς χαρακτήρες και τη σχέση τους με το σχολείο και τους καθηγητές τους στο παρελθόν και στο παρόν, αντίχρεωση των παιδαγωγικών αντιλήψεων των καθηγητών και της επιρροής τους στη διαμόρφωση της μαθητικής ταυτότητας. Κατά την εφαρμογή, οι μαθητές οδηγήθηκαν σε συνομιλία με τα κείμενα μέσα από δραστηριότητες αφενός κατανόησης και ερμηνείας των λογοτεχνικών προσώπων-μαθητών και αφετέρου σύνδεσης με τις δικές τους σχολικές εμπειρίες και τη μαθητική τους πραγματικότητα.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η «σχολική ζωή» ως θεματική ενότητα στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου προσφέρεται σε μεγάλο βαθμό για να εντάξουμε σε αυτήν πολλές από τις δραστηριότητες που κάνουμε ούτως ή άλλως τις πρώτες μέρες της νέας σχολικής χρονιάς: γνωριμία με τους μαθητές, προσαρμογή στον νέο χώρο του γυμνασίου, συζήτηση για το σχολείο και τον ρόλο του. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι εργασίες (στο πλαίσιο του σεναρίου) σε αυτήν τη θεματική ενότητα είναι μια

μακρά συζήτηση για το τι σημαίνει σχολείο, τι θέση έχει στη ζωή των μαθητών και πώς την επηρεάζει γενικότερα.

Η εφαρμογή δεν έγινε στην αρχή της σχολικής χρονιάς, καθώς η διδασκαλία μου στο συγκεκριμένο τμήμα ξεκίνησε προς τα τέλη Οκτωβρίου. Το σενάριο που εφαρμόστηκε στα μέσα Νοεμβρίου μπορεί να θεωρηθεί, επομένως, ως η ουσιαστική αρχή της συνεργασίας μας.

Επιδίωξη του σεναρίου ήταν –όπως οριζόταν και στο συνταγμένο σενάριο– να αντιληφθούν οι μαθητές ότι το σχολείο είναι χώρος δημιουργικός που συμβάλλει στη διαμόρφωση του προσωπικού τους λόγου, στη συνάντηση, στην αλληλογνωριμία και συμπόρευση με συμμαθητές και καθηγητές, στη συνειδητοποίηση της σημασίας των συμμετοχικών διαδικασιών στην τάξη και το σχολείο.

Ζητούμενο των εργασιών τους ήταν μέσα από τους λογοτεχνικούς ήρωες να δουν τον εαυτό τους ως μαθητή και να συνδέσουν την αναγνωστική τους εμπειρία με τη δική τους ζωή. Επιδίωξη ακόμη της εφαρμογής ήταν να γνωρίσουν τις τεχνικές που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς και να πειραματιστούν και εκείνοι με αυτές δημιουργώντας τα δικά τους κείμενα. Εργάστηκαν σε ομάδες κυρίως και οι εργασίες εκπονήθηκαν στην πλειοψηφία τους στο σχολείο, για κάποιες όμως χρειάστηκε να (συν)εργαστούν εκτός διδακτικού χρόνου στο σπίτι.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να γνωρίσουν διαφορετικούς τύπους μαθητών και τη σχέση τους με το σχολείο, αλλά και να προβληματιστούν για τη δική τους ταυτότητα ως μαθητών,
- να εντοπίσουν τρόπους δραστηριοποίησης των μαθητών-ηρώων στη ζωή του σχολείου και να συνειδητοποιήσουν την αξία και της δικής τους συλλογικής δραστηριοποίησης,

- να αντιληφθούν την αξία των σχέσεων με τους συμμαθητές τους και της ισότιμης συνύπαρξης,
- να γνωρίσουν τις διαφορετικές παιδαγωγικές αντιλήψεις και να τις συνδέσουν με διαφορετικά μαθησιακά αποτελέσματα,
- να συγκρίνουν τη σχολική ζωή στο παρελθόν με την αντίστοιχη δική τους, ώστε να συνειδητοποιήσουν την εξέλιξη του σχολικού θεσμού.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με το σενάριο επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν:

- να εντοπίζουν χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών ηρώων,
- να διακρίνουν τους λογοτεχνικούς τρόπους που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς.

Γραμματισμοί

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώχθηκε οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν:

- να παράγουν διαφορετικά κειμενικά είδη (ημερολόγιο, αφήγημα, συνέντευξη, αιτιολογημένη κρίση) με πολυτροπικό λόγο,
- να αντιλαμβάνονται το δικαίωμά τους ως αναγνωστών και να εκφράζουν την άποψή τους για τα κείμενα,
- να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και να εμπλέκονται σε καταστάσεις που προάγουν την ενεργητική συμμετοχή τους στην επεξεργασία πληροφοριών και στην επίλυση προβλημάτων,
- να εργάζονται σε ένα ηλεκτρονικό συνεργατικό περιβάλλον εργασίας και μάθησης για να εκφράζουν κοινούς προβληματισμούς, να ανταλλάσσουν απόψεις και να παράγουν κείμενα μετά από συνεργασία, δουλεύοντας ως ομάδα στο σχολείο ή στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του μαθήματος,
- να αναγνωρίζουν τη δημιουργική χρήση υπηρεσιών επικοινωνίας στο διαδίκτυο (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο).

Διδακτικές πρακτικές

Εφαρμόστηκε η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για τη Β΄ και Γ΄ φάση, ενώ στην Α΄ η δραστηριοποίηση ήταν ατομική για να μπορεί ο διδάσκων να γνωρίσει τους μαθητές και να προχωρήσει στον χωρισμό των ομάδων. Η κάθε ομάδα εργάστηκε με διαφορετικό φύλλο εργασίας, ανάλογα με το θέμα με το οποίο ασχολήθηκε. Έγινε όμως προσπάθεια οι δραστηριότητες των ομάδων να συμβαδίζουν. Στην Γ΄ φάση οι δραστηριότητες ήταν βιωματικού χαρακτήρα και για όλες τις ομάδες σχετίζονταν με δεξιότητες δημιουργικής γραφής.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Καθώς το σενάριο αφορά μαθητές της Α΄ Γυμνασίου μπορεί να αποτελέσει μια καλή αφορμή για γνωριμία με το νέο τους σχολείο και τα ισχύοντα σε αυτήν τη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάσσεται στην πρώτη θεματική ενότητα (Σχολική ζωή) με την οποία ασχολούμαστε στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο πλαίσιο του [Νέου Προγράμματος Σπουδών](#) (σελ.80-81) για το Γυμνάσιο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο αξιοποιήθηκαν κυρίως οι βασικές εφαρμογές του επεξεργαστή κειμένου, του λογισμικού δημιουργίας παρουσιάσεων και του διαδικτύου. Το συνταγμένο σενάριο προέβλεπε να συνταχθεί και να σταλεί προς εκδοτικούς οίκους μήνυμα, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με το οποίο οι μαθητές θα πρότειναν ένα άλλο εξώφυλλο για την έκδοση των λογοτεχνικών τους κειμένων προκειμένου να συμμετέχουν σε πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας. Κατά την εφαρμογή συντάχθηκε το μήνυμα, η μαθήτριά μας είπε ότι το έστειλε στον εκδοτικό οίκο, αλλά μέχρι το τέλος της

σχολικής χρονιάς δεν της είχαν απαντήσει. Ακόμη, προβλεπόταν και η συμμετοχή των μαθητών σε ιστολόγια με συγγραφή σχολίων για θέματα σχετικά με τις εργασίες τους, εργασία που επίσης δεν πραγματοποιήθηκε².

Η ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος, το Wiki που δημιουργήθηκε, λειτούργησε ως χώρος συνεργασίας για τις εργασίες, καθώς σε όλη την πορεία του σεναρίου ζητούσαμε από τους μαθητές να αναρτούν και να σχολιάζουν την πορεία των δραστηριοτήτων τους, αλλά και γενικότερα να συμμετέχουν σε συζητήσεις για ανταλλαγή απόψεων σχετικών με τα κείμενα που προσεγγίζουμε, τους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποιούμε. Έτσι, έγινε φανερό ότι η γνώση πραγματικά συν-οικοδομείται και σε καμία περίπτωση δεν προέρχεται αποκλειστικά από τον καθηγητή. Βέβαια, οι δυνατότητες αυτές του Wiki δεν αξιοποιήθηκαν όσο θα περίμενα από τους μαθητές και σίγουρα όχι από όλους, αν και στην αρχή είχαν δείξει ενθουσιασμό.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΛ Α' Γυμνασίου

Νίκος Καζαντζάκης, [«Η Νέα Παιδαγωγική»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός των σχολικών εγχειριδίων

Έλλη Αλεξίου, *Γ^ο Χριστιανικόν Παρθεναγωγείον*, 22-23, 38, 40-42, 57-58, 76-77. Αθήνα: Καστανιώτης, 1978.

Ρενέ Γκοσινί & Ζαν Ζακ Σενπέ, «Η αναμνηστική φωτογραφία» και «Οι έλεγχοι». Στο *Ο μικρός Νικόλας*, μτφρ. Α. Καρακίτσιος, 11-19, 79-85. Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες, 2000.

---

² Βλ. παρακάτω το πεδίο «Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις».

Φίλιππος Δ. Δρακονταειδής, «Ο κύριος Πανέτσος». Στο *Να μαθαίνω γράμματα... Το σχολείο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία*, επιμ. Κώστας Ακρίβος. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2003.

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, «Στη φωλιά του Νίκου». Στο *Μίλα, μη φοβάσαι*, Ε. Δικαίου, Β. Ηλιόπουλος, Τ. Τασάκου. Εικονογραφ. Λ. Βαρβαρούση, Χ. Ζωίδης, Δ. Παρίση, Β. Ψαράκη. Αθήνα: Ε.Ψ.Υ.Π.Ε, 2008.

Βούλα Μάστορη, *Στο γυμνάσιο*, 9, 11-12 («Πάντως... ή γυμνάσιο»), 12 («22 Ιουνίου ... για παρέα»), 29-38 («Τα σχολεία... κινίνα»), 50-51 («οδοντογλυφίδες»), 55-58 («Οι διακοπές... γυμνασιάρχη»), 60-63 («Γύρισε στην... μπαλαρίνα» –ίσως με μια σημείωση εδώ να εξηγήσουμε από πού το «μπαλαρίνα»), 65 («Ναι, ...»)-73, 82-83 («Οι πρόβες... Θα το ξεπεράσει»), 87 («Η παράσταση... χέρι»), 110 («Τα δυο κορίτσια... τη λειτουργία»)-111, 119 («Στο σχολείο... μητέρα της»), 120 («Και δεν της έφταναν... Το παραδεχόταν»), 124 («Ναι, ... κοίταζε;»), 129 («Ήταν Σάββατο... χορωδία»), 131-132 («Νωρίς... κατάχαμα»), 137 («Μετά τη γυμναστική...»)-140. Αθήνα: Πατάκης, 1996.

Φίλιπ Μπαρμπώ, *Ο Τυφλοπόντικας*. Αθήνα: Νεφέλη, 1988.

Ζακ Πρεβέρ, «Ο κακός μαθητής». Στο *Κουβέντες*, μτφρ. Μ. Μειμάρης, 57-58. Αθήνα: Καστανιώτης, 1994.

Ζωρζ Σαρή, *Ε.Π.*, 13-19, 24-28, 33-35, 39 («Σήμερα...»)-41, 47-48 (...μια μέρα»), 77-78 (...Κλάρα;»), 104-110 (...ώμο γδυτό»), 119-122, 144-146 (...τραπεζαρία»), 202-207, 209-211, 225-226 (...να παρηγορηθεί»), 235-238, 251-252. Αθήνα: Πατάκης, 2005.

Ευγενία Φακίνου, *Αστραδενή*, 140-143. Αθήνα: Κέδρος, 1982.

Quino, *Μαφάλντα 1-12/Quino*. Εικονογρ. Quino, μτφρ. Ν. Τζούδα, Κ. Χριστοδούλου. Αθήνα: Μέδουσα, 2006.

Υποστηρικτικό υλικό/εκπαιδευτικό υλικό

Μη λογοτεχνικά κείμενα

Δημαράς, Α. & Βασιλού-Παπαγεωργίου Β.. 2008 *Από το κοντόλι στον υπολογιστή. 1830-2000: Εκατόν εβδομήντα χρόνια ελληνική εκπαίδευση με λόγια και εικόνες.* Αθήνα: Μεταίχμιο. [λεύκωμα]

Ταινίες

Τα παιδιά της χορωδίας (Les Choristes), Christophe Barratier, 2004.

Βίντεο

- <https://www.youtube.com/watch?v=wY7Gvq0P4hc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=5Pbz1CEh-Ac>
- <http://www.youtube.com/watch?v=gJkRb0Pcud0&feature=relmfu>.

Ιστοσελίδες

- www.google.gr
- www.wordle.net
- www.comicstripcreator.org
- http://gikas-daskalos.blogspot.gr/2012/06/blog-post_15.html
- http://users.sch.gr/manuel/index.php?option=com_content&view=article&id=654:report-15gymperist-2011-2012&catid=12:news-from-15-junior-high&Itemid=11
- http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CE%B9_%CE%A4%CF%81%CE%B5%CE%B9%CF%82_%CE%A3%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%86%CF%8D%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CE%B5%CF%82
- http://www.eduadvisor.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=5669:1-r-2012&catid=103:2011-05-13-18-59-41&Itemid=367
- <http://www.0-18.gr/gia-paidia>

- http://users.uoi.gr/gramisar/istorias_neoteron_chronon/pdfs_docs/Kathimerini_Ellinika%20parthenagogeia.PDF
- http://chalkou.blogspot.gr/2009/06/blog-post_05.html
- <http://www.mixanitouxronou.gr/scholikes-podies-i-machi-ton-timon-ke-ton-schedion-mechri-tin-katargisi-tis-to-1982/>
- <http://passionfruitwordpress.com.wordpress.com/tag/%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%AD%CF%82/>
- <http://www.costumeandtime.gr/viewer.php?cat=14&id=4>
- <http://assets.tovima.gr/files/1%2031-8-1980.pdf>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α΄ φάση: Πριν την ανάγνωση

1^η-2^η ώρα

Η διάρκεια της Α΄ φάσης προβλεπόταν να είναι δύο διδακτικές ώρες μέσα στην τάξη. Έτσι και έγινε, αλλά με ορισμένες διαφοροποιήσεις στις δραστηριότητες. Καταρχάς, στο συνταγμένο σενάριο προβλεπόταν να αφιερωθεί μέρος της πρώτης ώρας σε ένα παιχνίδι για τη μεταξύ μας γνωριμία, σχετικό και με το θέμα «σχολείο». Το παιχνίδι ήταν το: «Αν το σχολείο ήταν χρώμα/τοπίο/καιρικό φαινόμενο/συναίσθημα... τι θα ήταν;». Δεν το συμπεριλάβαμε στην εφαρμογή, γιατί είχε ήδη πραγματοποιηθεί στην αρχή της σχολικής χρονιάς ως μέσο γνωριμίας με τους μαθητές προκειμένου να βοηθηθεί η εκπαιδευτικός και στον χωρισμό των ομάδων. Το σενάριο εφαρμόστηκε, όπως ήδη ειπώθηκε, από τα μέσα Νοεμβρίου.

Επίσης, είχα ήδη ενημερώσει τα παιδιά από το προηγούμενο μάθημα ότι στο δίωρο αυτό θα συζητούσαμε γύρω από το βιβλίο του Φιλίπ Μπαρμπώ *Ο Τυφλοπόντικας*. Είχα δώσει ένα αντίτυπο σε κάθε μαθητή δεκαπέντε μέρες πριν την

έναρξη του σεναρίου³ με την επισήμανση ότι μετά από δεκαπέντε μέρες θα το συζητούσαμε στην τάξη, για αυτό και θα έπρεπε να το είχαν διαβάσει. Ο *Τυφλοπόντικας* έχει επιλεγεί για να διαβαστεί από όλους τους μαθητές, επειδή θίγει με τρόπο εύληπτο πολλά από τα θέματα με τα οποία ασχολείται το σενάριο και κερδίζει τους μαθητές με την αμεσότητα και τις ανατροπές του. Ως βοήθεια στην ανάγνωση οι μαθητές είχαν [φύλλο εργασίας](#), ένα είδος αναγνωστικού οδηγού, με κάποια σημεία που θα έπρεπε να προσέξουν και που είχαν άμεση σχέση με ό,τι θα τους ζητούσα στη συνέχεια.

Η πρώτη ώρα του δίωρου αφιερώθηκε στην ταινία *Τα παιδιά της χορωδίας*, από την οποία είδαμε αποσπάσματα, επιμένοντας κυρίως στα σημεία στα οποία φαίνεται η ζωή των παιδιών πριν τον ερχομό του κ. Ματιέ στο οικοτροφείο και σε ό,τι μεσολαβεί (ενδιαφέρον κ. Ματιέ για τα παιδιά, δημιουργία χορωδίας, εμπιστοσύνη εκ μέρους των παιδιών) μέχρι την αναχώρησή του. Τα τυχόν νοηματικά κενά καλύπτονταν με αφήγηση. Τους είχα δώσει επίσης [φύλλο εργασίας](#) με ερωτήσεις, οι οποίες ουσιαστικά παρακολουθούσαν τις παραπάνω επισημάνσεις. Στη συνέχεια, τις συζητήσαμε στην τάξη και έτσι άρχισαν να ξεκαθαρίζουν και κάποια από τα θέματα που θα μας απασχολούσαν και που είχαν δει τα παιδιά όταν διάβαζαν και τον *Τυφλοπόντικα* (πώς μπορεί το σχολείο να επηρεάσει τη ζωή των παιδιών, οι διαφορετικές αντιλήψεις των δασκάλων για το σχολείο). Ιδιαίτερως επιμείναμε στην τελευταία δραστηριότητα αυτού του φύλλου εργασίας, η οποία σχετίζεται άμεσα με το θέμα που συζητήσαμε, την επιρροή του σχολείου στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου ανθρώπου, καθώς η διερεύνησή του εντασσόταν τους στόχους του σεναρίου.

Τη δεύτερη ώρα συζητήσαμε γύρω από τον *Τυφλοπόντικα* με τη βοήθεια και του φύλλου εργασίας. Το βιβλίο φάνηκε ότι πραγματικά ενθουσίασε τους μαθητές, εκφράστηκαν πολύ θετικά για τον τρόπο με τον οποίο ο νέος δάσκαλος προσέγγισε

³ Αγοράστηκαν τριάντα (30) αντίτυπα με χρήματα της Σχολικής Επιτροπής.

τους μαθητές και για όσες δράσεις έκανε μαζί τους. Συμμετείχαν όλοι σχεδόν στη συζήτηση και επισήμαναν πόσο μεγάλη σημασία έχει ο δάσκαλος για μια τάξη. Είχαν εξάλλου πολύ πρόσφατα τα παραδείγματα από την ταινία και το βιβλίο. Τέθηκαν έτσι και τα περισσότερα από τα θέματα με τα οποία θα ασχολούνταν στη συνέχεια στα λογοτεχνικά κείμενα που θα διάβαζαν.

Πριν το τέλος της Α΄ φάσης παρουσίασα στους μαθητές τις ομάδες και τους έδωσα τα λογοτεχνικά κείμενα τα οποία θα μελετούσαν. Για τον χωρισμό των ομάδων είχα ζητήσει τις προτιμήσεις τους⁴, αλλά βασίστηκα και σε επισημάνσεις που είχα κάνει για τη μεταξύ τους καλή συνεργασία. Οι ομάδες ήταν οκτώ με τρία ή τέσσερα μέλη –οι μαθητές της τάξης ήταν 26– και ανά δύο ασχολούνταν με το ίδιο φύλλο εργασίας. Επίσης, τους ενημέρωσα ότι ως ατομική εργασία θα είχαν την ανάγνωση στο σπίτι των κειμένων που τους είχαν δοθεί.

Β΄ φάση: κατά την ανάγνωση (5 ώρες)

3^η ώρα

Η τάξη βρισκόταν στο εργαστήριο πληροφορικής που διαθέτει έντεκα υπολογιστές. Στους μαθητές δόθηκαν τα φύλλα εργασίας και παρουσιάστηκαν σύντομα οι δραστηριότητές τους. Ακόμη, τους έγινε παρουσίαση των φακέλων που είχε δημιουργήσει η εκπαιδευτικός στο Wiki, ένας για κάθε ομάδα. Το Wiki του μαθήματος ήταν γνωστό στους μαθητές, καθώς είχαμε κάνει σε αυτό μικρές δραστηριότητες, κυρίως γνωριμίας, από την αρχή της συνεργασίας μας. Στον φάκελό της κάθε ομάδα ήξερε ότι θα βρει το φύλλο εργασίας της και εκεί θα έπρεπε να αναρτά τις εργασίες που θα της ζητούσα. Από τις ομάδες ζητήθηκε, επίσης, να δώσουν όνομα στην Ομάδα τους, κάτι που δημιουργεί πάντα καλή διάθεση μεταξύ των μελών και απομακρύνει από το απρόσωπο Ομάδα Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄. Στους μαθητές,

⁴ Συγκεκριμένα, κάθε μαθητής μάς έχει δώσει τα ονόματα τεσσάρων συμμαθητών του με τους οποίους θα ήθελε να βρίσκεται στην ίδια ομάδα· δική μας δέσμευση είναι ότι θα βρίσκεται τουλάχιστον με έναν από αυτούς που έχει ζητήσει.

ακόμη, αναφέρθηκαν τα κριτήρια αξιολόγησής τους, τα οποία στη συνέχεια, τους υπενθύμιζα σε κάθε ευκαιρία καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών τους: ισότιμη συμμετοχή όλων των μελών της ομάδας, διάθεση για συνεργασία και προσπάθεια αντιμετώπισης όσων προβλημάτων τυχόν θα προέκυπταν, καλή οργάνωση των απαντήσεών τους ώστε να γίνουν κατανοητές από τις ομάδες, επαρκής χρήση των ηλεκτρονικών περιβαλλόντων και βέβαια συμμετοχή στο Wiki.

Οι έξι στις οκτώ ομάδες ανταποκρίθηκαν στην εύρεση κάποιου ονόματος, όπως φαίνεται και από το Wiki:

▼ Ζω και γνωρίζω το Γυ... 10	
Looney Tunes	6
Smile for us	7
Superstars	4
Tweety	2
Μαθητές εν δράσει	14
Ομάδα Β2	2
Ομάδα Δ2	2
Ο μικρός πρίγκηπας	2

Κάθε ομάδα ασχολήθηκε με ένα διαφορετικό θέμα γύρω από το σχολείο, σύμφωνα με το φύλλο εργασίας που πήρε. Η πρώτη δραστηριότητα είχε ως στόχο μια πρώτη γνωριμία με τον θεματικό άξονα της κάθε ομάδας: τη γνωριμία με τους διαφορετικούς μαθητές των κειμένων και τη σχέση τους με το σχολείο ([Ομάδα Α΄](#)), τη στενή φιλική σχέση συμμαθητών ([Ομάδα Β΄](#)), την αποτύπωση των σχέσεων με τους καθηγητές τους ([Ομάδα Γ΄](#)) και τη σχολική ζωή στο παρελθόν σε σύγκριση με το παρόν ([Ομάδα Δ΄](#)).

Από τις ομάδες Α΄, Β΄ και Δ΄ ζητήθηκε να δημιουργήσουν μία μικρή παρουσίαση με λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων, μετά από επιπλέον αναζήτηση σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες, ενώ από την Γ΄ να αποτυπώσει σε δύο Wordle τις δύο

διαφορετικές παιδαγωγικές αντιλήψεις που εκφράζονται στον *Τυφλοπόντικα* και στα αποσπάσματα από την *Αναφορά στο Γκρέκο*. Στόχος αυτής της δραστηριότητας της Ομάδας Γ΄ ήταν όχι μόνο να δημιουργήσουν ενδιαφέροντα από οπτικής άποψης κείμενα που θυμίζουν γραφιστικές δημιουργίες, αλλά και να δείξουν στους συμμαθητές τους, κατά την παρουσίασή τους, τον τρόπο δημιουργίας αυτών των κειμένων, πραγματοποιώντας έτσι και έναν βασικό στόχο του σεναρίου για συνεργασία. Η ομάδα Β΄, εξάλλου, είχε μία επιπλέον δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου με συγκεκριμένη μορφή –να γράψουν έναν όρκο που ανταλλάσσουν μεταξύ τους οι μαθητές στον *Τυφλοπόντικα*, όπως έκαναν οι μαθήτριες στο *Ε.Π.*–, κάτι το οποίο έπρεπε πρώτα να παρατηρήσουν σε ένα από τα κείμενά που διαβάζουν, το *Ε.Π.*, και να το εφαρμόσουν στη συνέχεια σε δικό τους κείμενο⁵.

Στο εφαρμοσμένο σενάριο έγιναν ορισμένες αλλαγές σε ό,τι αφορά τις δραστηριότητες, εξαιτίας του περιορισμένου χρόνου που είχαμε στη διάθεσή μας. Συγκεκριμένα, σε αυτήν την πρώτη δραστηριότητα στην Ομάδα Α΄ δε δόθηκαν τα δύο άρθρα για τη Μαφάλντα και τον μικρό Νικόλα.

Σε ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των εργασιών των μαθητών, οι δύο ομάδες Α΄ δε δημιούργησαν κάποια παρουσίαση για τους ήρωές τους, παρότι είχαν αρκετό χρόνο και στο εργαστήριο πληροφορικής και μέχρι τη μέρα της τελικής παρουσίασης του συνολικού τους έργου. Τους ήρωές τους τους παρουσίασαν προφορικά.

Οι δύο ομάδες Γ΄ δημιούργησαν τα παρακάτω Wordle:

- για την αυταρχική –χαρακτηρισμός των μαθητών– αντίληψη:

⁵ Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το αρχείο o_orkos_tis_pareas_tou_xanthobouboura.

- για την δημοκρατική –χαρακτηρισμός των μαθητών– αντίληψη του σχολείου του Τυφλοπόντικα:

παιχνίδι
διασκέδαση
κατανόηση
μάθηση
ενδιαφέρον
φιλία
αγάπη
χαρά
καλοσύνη
εμπιστοσύνη

και δύο ακόμα «χειροποίητα» συννεφάκια:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Λέξεις για το σχολείο του Νίκου Καζαντζάκη.

Αυταρχικό
Αντιπαιδαγωγικό
απωθητικό
πειθαρχία
βαρβαρότητα
αίσθημα ντροπής
Ψυχοπλάκωση
Φόβος
αδεία.

Λέξεις για το σχολείο του "Τυφλοπόντικα".

Καλός δάσκαλος
Ανεκτικό σχολείο, φιλικό
Οργανωτικός δάσκαλος, Δάσκαλος
Τους έβγαζε τον κηλό τους ενώ
καλό παιδαγωγικό σύστημα.
Σωστός εκπαιδευτικός
Αιούριστος.

Αλληλοσεβασμός
Υπομονετικός δάσκαλος
Ενδιαφερόμενος

Από τις δύο ομάδες Δ', η μία δημιούργησε παρουσίαση με εικόνες και σχόλια⁶, ενώ η άλλη συγκέντρωσε εικόνες από ιστοσελίδες που βρήκαν μόνα τους τα παιδιά, τις εκτύπωσαν και τις παρουσίασαν στους συμμαθητές τους.

4^η ώρα

Η επόμενη δραστηριότητα όλων των ομάδων αφορούσε στους λογοτεχνικούς τρόπους που χρησιμοποίησαν οι συγγραφείς σε κάποιο από τα κείμενα κάθε ομάδας. Τη δούλεψαν οι μαθητές τη δεύτερη ώρα της Β' Φάσης. Στις ομάδες Α', Β' και Δ' δόθηκε πίνακας με τις τεχνικές (αφήγηση, διάλογος και εσωτερικός μονόλογος) και οι μαθητές έπρεπε να εντοπίσουν και να καταγράψουν αντίστοιχα χωρία των κειμένων. Οι ομάδες Γ' έπρεπε να καταγράψουν λέξεις-φράσεις από το κείμενό τους, να εντοπίσουν ποια είναι τα πρόσωπα που μιλούν και να αξιολογήσουν, στη συνέχεια, αν με αυτά τα μέσα δίνεται η εικόνα των δύο διαφορετικών σχολείων στο Ε.Π. –της Σχολής Γαλανοπούλου και της Σχολής Ερασμίας Δελαπόρτα. Στόχος της δραστηριότητας αυτής ήταν να εντοπίσουν οι μαθητές τις αφηγηματικές τεχνικές στα συγκεκριμένα κείμενα, να αξιολογήσουν τη χρήση τους και γνωρίζοντάς τες να είναι σε θέση να τις χρησιμοποιήσουν σε δραστηριότητες παραγωγής λόγου που θα τους δίνονταν.

Όλες σχεδόν οι ομάδες τα πήγαν καλά σε αυτήν τη δραστηριότητα, αλλά και πάλι δεν κατέγραψαν τα αποτελέσματά τους στο Wiki, όπως τους είχα ζητήσει, αλλά τα ανακοίνωσαν στην παρουσίασή τους, όπως τα είχαν γράψει στο φύλλο εργασίας. Οι ομάδες που ασχολήθηκαν με αποσπάσματα από το *Στο γυμνάσιο* εκφράστηκαν πολύ θετικά για τον «ζωντανό και αυθόρμητο λόγο» της ηρώιδας και μάλιστα ζήτησαν να διαβάσουμε και άλλα αποσπάσματα, κάτι όμως που δεν μπορέσαμε να πραγματοποιήσουμε λόγω έλλειψης χρόνου. Τρία όμως παιδιά το αγόρασαν και το διάβασαν στις διακοπές των Χριστουγέννων.

---

⁶ Βλ. diafores_metaksi_sxoleiwn.

Αυτήν τη διδακτική ώρα, επίσης, τρεις από τις έξι ομάδες άρχισαν να ασχολούνται με την επόμενη δραστηριότητα, τους διαλόγους για το κόμικ που είχαν να δημιουργήσουν με ήρωες από ένα από τα λογοτεχνικά κείμενά τους. Το πρόγραμμα που τους είχα δείξει, σε ώρα πριν την εφαρμογή του σεναρίου, ήταν το Comic Strip Creator, το οποίο είχαμε μάλιστα εγκαταστήσει στους υπολογιστές του εργαστηρίου. Επιλέξαμε το κόμικ για αφήγηση μιας ιστορίας, σύμφωνα και με το συνταγμένο σενάριο, γιατί με τον παιγνιώδη χαρακτήρα του σίγουρα λειτουργεί ως κίνητρο για τους μαθητές για την κατασκευή μιας ιστορίας, τους κινητοποιεί να συνομιλήσουν με τους ήρωες και να αποδώσουν με λόγο και εικόνες της επιλογής τους την αφήγησή τους. Στο φύλλο εργασίας τους βρήκαν ένα βοηθητικό αρχείο με στοιχεία που έπρεπε να συμπληρώσουν γύρω από την ιστορία που είχαν να δημιουργήσουν, ώστε να καταγράψουν (λειτουργώντας ως σκηνοθέτες και σεναριογράφοι της ιστορίας ουσιαστικά) τον χώρο, τον χρόνο, τα πρόσωπα, την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι ήρωές τους και τους διαλόγους τους. Με τη δημιουργία κόμικ, εξάλλου, στοχεύουμε και στην πραγματοποίηση του στόχου για συνεργατική δημιουργία και αλληλεπίδραση με το λογοτεχνικό κείμενο.

Για τις ομάδες Α' είχαμε μία αλλαγή εδώ σε σχέση με το συνταγμένο σενάριο. Συγκεκριμένα, δεν τους έδωσα, λόγω έλλειψης χρόνου, το κείμενο του Ανδρέα Λασκαράτου *Ο κακός μαθητής*, αλλά μόνο το ποίημα του Ζ. Πρεβέρ για τον κακό μαθητή, με αφορμή τον οποίο μία από τις δύο ομάδες έκανε σκίτσα στο τετράδιο με μαθητές μέσα στην τάξη να σχολιάζουν το μάθημα⁷.

Στις δύο Ομάδες Β' –Superstars και Β2 (η μία από τις δύο ομάδες που δεν είχαν κάποιο όνομα)– δε δόθηκε δραστηριότητα για κόμικ, παρότι υπήρχε στο συνταγμένο σενάριο, λόγω έλλειψης χρόνου. Προχώρησαν κατευθείαν στην επόμενη δραστηριότητα, που αποτελούσε τη σύνδεση με τον κόσμο και απαιτούσε αρκετό χρόνο για τη διεξαγωγή της, αφού ουσιαστικά περιλάμβανε δύο δραστηριότητες. Οι

⁷ Βλ. ό.π. το o_kakos_mathitis.

δύο αυτές ομάδες είχαν να ασχοληθούν με τις σχέσεις μεταξύ μαθητών, προσεγγίζοντας περιπτώσεις βίας, εκφοβισμού και υποβάθμισης της προσωπικότητας στο σχολείο. Στη δραστηριότητά τους είχαν να παρακολουθήσουν δύο βίντεο με περιπτώσεις μαθητών που είχαν δεχτεί εκφοβισμό από συμμαθητές τους και στη συνέχεια να προσθέσουν τα σχόλια τους στο βίντεο. Στόχος ήταν, αφενός, να αντιληφθούν ότι τα λογοτεχνικά κείμενα αντλούν το υλικό τους από την πραγματική ζωή και αφετέρου, να υιοθετήσουν τον ρόλο του νέου που εκφράζει σε μια διαδικτυακή κοινότητα την άποψή του για προβλήματα της εποχής του. Στη συνέχεια, έπρεπε να απευθυνθούν στο «Συνήγορο του παιδιού» προκειμένου, ως συμμαθητές κάποιου από τους λογοτεχνικούς ήρωες, να ζητήσουν βοήθεια για να στηρίξουν τον συμμαθητή τους. Ως στόχο αυτή η δραστηριότητα είχε να γνωρίσουν οι μαθητές τον παραπάνω θεσμό και τις δυνατότητες διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους.

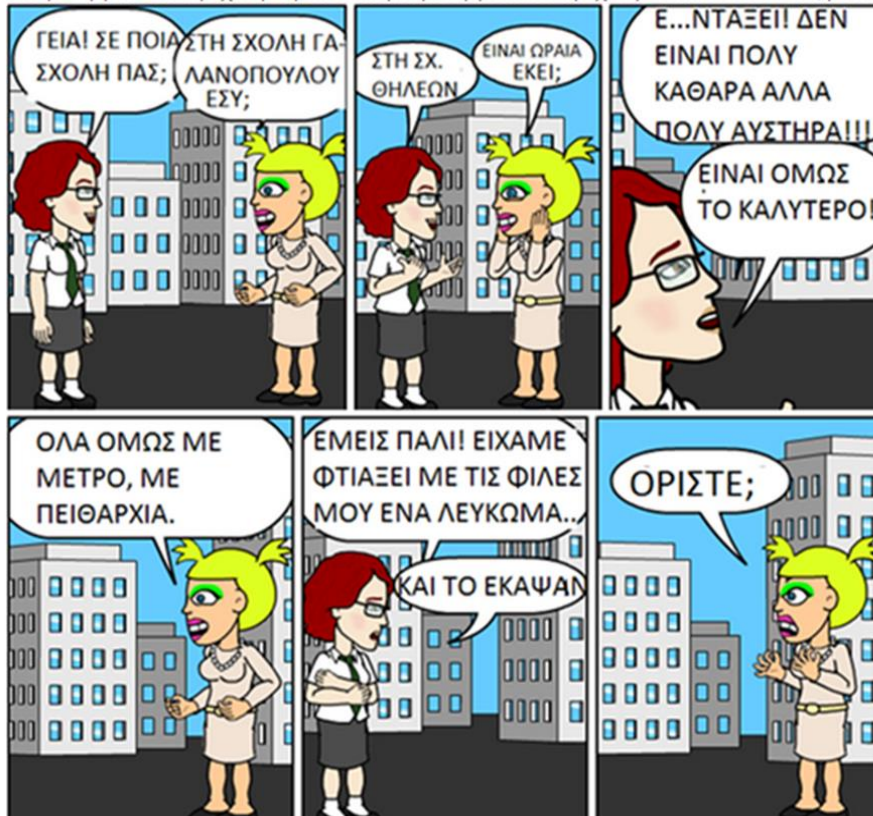
5^η ώρα

Οι δραστηριότητες αυτές ολοκληρώθηκαν την επόμενη διδακτική ώρα –την τρίτη της Β΄ Φάσης– ή εκτός σχολικού χρόνου. Τα αποτελέσματα ήταν πολύ ικανοποιητικά, μάλιστα η ομάδα «Μαθητές εν δράσει» –ίσως η πιο δημιουργική από όλες– έφτιαξε κόμικ σε διαδικτυακό πρόγραμμα το οποίο εντόπισε μία από τις μαθήτριες, το Bitstrips (μικρό δείγμα παρακάτω⁸). Για το συγκεκριμένο κόμικ πρέπει να επισημάνω τον διάλογο που έγινε μέσα στο Wiki σε επισήμανσή μου στη μαθήτρια που το ανήρτησε για την απόδοση του χώρου και της μορφής μίας από τις δύο ηρωίδες.

⁸ Για το συνολικό κόμικ βλ. duo_mathitries_sunomiloun.

Το απόσπασμα του κόμικ και ο διάλογος στο Wiki:

Μία μαθήτρια από τη Σχολή Θηλέων και μία μαθήτρια από τη Σχολή Γαλανοπούλου συζητάνε για τα σχολεία τους:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Comments (4) [Delete all comments](#)

M Tolimenois said
at 10:15 pm on Dec 10, 2013
[Reply](#) [Delete](#)

Γεια σου, Χρυσούλα!

Καλά οι διάλογοι και ανταποκρίνονται στη σύγκριση που θέλωμε να δούμε μεταξύ των δύο σχολείων.

Έχω δύο τρας απορίες. Δεν ξέρω βέβαια το περιβάλλον στο οποίο έπαιζες το κάμικ, γι' αυτό και αναρωτιέμαι αν σου δίνει έτοιμο το φόντο ή το φτιάχνεις εσύ. Θυμάσαι ότι βρισκόμαστε γύρω στο 1937; Αυτές οι παλαιοτακιές υπήρχαν την εποχή εκείνη; Κι ακόμα το κορίτσι έκαναν τέτοια χτενίσματα τότε; (εννοώ αυτή με τα κατακόκκινα ψηλά). Ακόμα κι αυτές που πήγαιναν σε ένα φιλελεύθερο σχολείο όπως η σχολή Γαλιανοπούλου (Αιγερνοπούλου στην πραγματικότητα που πήγαινε η Άλκη Ζέη). Υπήρχαν σαν ιδέα αυτά τα χτενίσματα; Μπορείς βέβαια να πεις ότι εσύ τις βάζεις να μιλάνε σε ένα φόντο σημερινό, αλλά πρέπει να το πεις και να το δικαιολογήσεις!

[Redacted] said
at 10:27 pm on Dec 20, 2013
[Reply](#) [Delete](#)

Ωραίος διάλογος Χρυσούλα! Μ' αρεσε!! Δεν ξέρω βέβαια πως είναι τα πράγματα στις σχολές αλλά νομίζω ότι ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα αυτά που γράφεις.

[Redacted] said
at 6:31 pm on Dec 21, 2013
[Reply](#) [Delete](#)

εγω συμφωνω με την κυρια!!!!

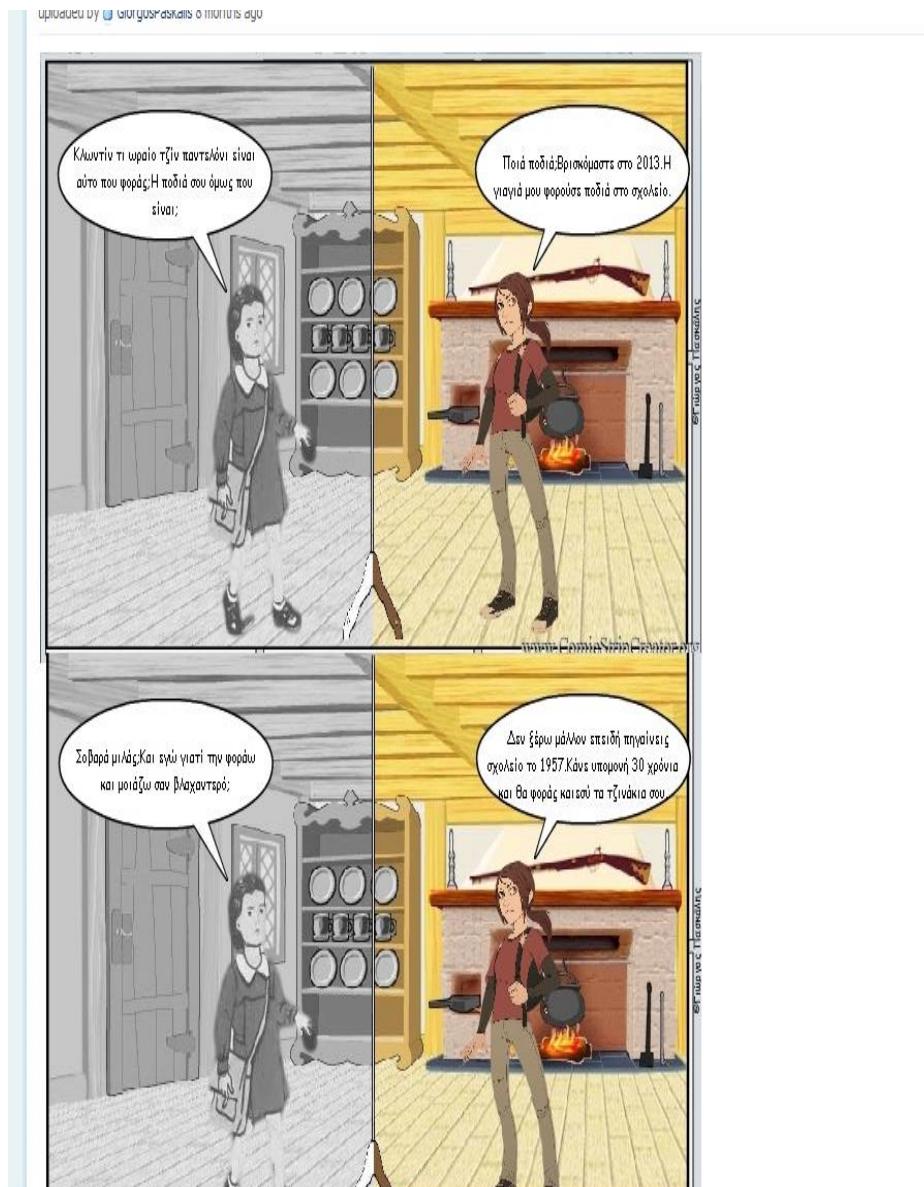

[Redacted] said
at 4:17 pm on Feb 21, 2014
[Reply](#) [Delete](#)

Δεν έχεις και αόκω!!!

Άλλο ένα κόμικ της ομάδας Looney Tunes που ασχολήθηκε με την παρουσίαση των σχολείων στο παρόν και στο παρελθόν είναι το παρακάτω. Στο κόμικ συνομιλούν η Άννα από το Στο Γυμνάσιο και η Κλωντίν από τον Τυφλοπόντικα:

Άλλο ένα κόμικ μεταξύ των δύο κοριτσιών από τα διαφορετικά σχολεία έχει κατατεθεί και στον Φάκελο Τεκμηρίων⁹.

Την ώρα αυτή επίσης οι μαθητές έπρεπε να ασχοληθούν με την τελευταία δραστηριότητα της φάσης, τη σύνδεση των λογοτεχνικών κειμένων με τον κόσμο. Έτσι, η ομάδα Α', που μελετά χαρακτηριστικούς τύπους μαθητών και τη σχέση τους με το σχολείο, έπρεπε να γράψει ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στον συγγραφέα του *Τυφλοπόντικα* για να του εκφράσει τις απόψεις της για τους λογοτεχνικούς του ήρωες. Όμως οι δύο ομάδες –«Μικρός Πρίγκιπας» και «Tweety»– δεν έκαναν τη δραστηριότητα αυτή, επειδή δεν πρόλαβαν κατά τη διδακτική ώρα και δε συνεργάστηκαν τελικά εκτός διδακτικού χρόνου.

Στις δύο ομάδες Β' σε αυτήν τη φάση αντιστοιχούσαν δύο δραστηριότητες –σχόλια σε βίντεο και επιστολή στον Συνήγορο του Παιδιού– με τις οποίες είχαν αρχίσει να ασχολούνται από την προηγούμενη διδακτική ώρα. Την ώρα αυτή τις ολοκλήρωσαν, χωρίς όμως να τις ανεβάσουν στο Wiki, αλλά τις έγραψαν μόνο στο τετράδιό τους¹⁰. Οι ομάδες αυτές δεν προχώρησαν ούτε στην τελευταία δραστηριότητα αυτής της φάσης, να συνεχίσουν, δηλαδή, την ιστορία για τη σχέση του Γιώργου με τον Νίκο, όπως θα μπορούσαν να τη διηγηθούν τα γυαλιά. Οι μαθητές δεν είχαν τον απαιτούμενο χρόνο, όπως είπαν, είτε στο εργαστήριο όπου δούλεψαν είτε εκτός σχολικού χρόνου. Στις ομάδες αυτές, επίσης, δε δόθηκε το κείμενο του Γ. Ιωάννου, *Τα παρατσούκλια*, γιατί δεν είχαν αρκετό χρόνο στη διάθεσή τους για να το μελετήσουν.

Η Ομάδα Γ', που ασχολήθηκε με τις σχέσεις των μαθητών με τους καθηγητές τους, έπρεπε να γράψει ως σχόλιο σε ανάρτηση ιστολογίου σχολικής συμβούλου τις παρατηρήσεις της σχετικά με τις παιδαγωγικές αντιλήψεις των δασκάλων που συνάντησαν στα λογοτεχνικά κείμενα και την επίδραση που είχαν στη μαθησιακή διαδικασία. Και πάλι η δραστηριότητα αυτή εντασσόταν σε συγκεκριμένο

⁹ Βλ. ό.π. τα duo_koritsia_sunomiloun_1 και duo_koritsia_sunomiloun_2_(sunexeia).

¹⁰ Βλ. ό.π. το sunhgoros_tou_paidiou.

επικοινωνιακό πλαίσιο, ακριβώς για να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι η διδασκαλία συνδέεται με την κοινωνική πραγματικότητα. Διαφοροποίηση από το συνταγμένο σενάριο εδώ ήταν ότι δεν τους δόθηκε το κείμενο του Γ. Ιωάννου *Τα παρατσούκλια* και τα αποσπάσματα από το βιβλίο της Κ. Παπά *Σ' ένα γυμνάσιο θηλέων*, γιατί έκρινα ότι ήταν αρκετά τα κείμενα και ο χρόνος περιορισμένος.

Σε ό,τι αφορά τις ομάδες Δ', οι οποίες είχαν να ασχοληθούν με την παρουσίαση του σχολείου στο παρελθόν και τη σύγκρισή του με το παρόν, έκανα κάποια αλλαγή στην τελευταία δραστηριότητα της Β' φάσης. Στο συνταγμένο σενάριο προβλεπόταν να διαβάσουν αποσπάσματα από το μυθιστόρημα της Κατίνας Παπά, *Σ' ένα γυμνάσιο θηλέων* και στη συνέχεια, να δουν το θέμα της χρήσης της καθαρεύουσας στον σχολικό λόγο, η οποία, όπως φαίνεται μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα, βασάνισε πολύ τους μαθητές στο παρελθόν. Έπειτα, υιοθετώντας το πρόσωπο μιας μαθήτριας θα κατέγραφαν τις σκέψεις της και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα στο σχολείο, με επικοινωνιακό πλαίσιο την ημερολογιακή καταγραφή. Όμως, εξαιτίας του περιορισμένου χρόνου, αποφάσισα να μη θιγεί αυτό το θέμα, το οποίο θα απαιτούσε διεξοδικότερη προσέγγιση, και έτσι οι μαθητές δε διάβασαν τα αποσπάσματα από το βιβλίο της Παπά. Την ώρα αυτή άρχισαν να συζητούν τις ερωτήσεις της συνέντευξης που θα έπαιρναν από κάποιον ενήλικο του περιβάλλοντός τους για το πώς ήταν το σχολείο όταν ήταν ο ίδιος μαθητής, δραστηριότητα της Γ' φάσης.

Όσο ασχολούνταν οι μαθητές με τις δραστηριότητες, γενικά προσπαθούσα να μην παρεμβαίνω ούτε να τους βοηθώ στις απαντήσεις που θα έδιναν, παρά μόνο αν είχαν κάποια απορία· για παράδειγμα, στην επιστολή προς τον Συνήγορο του Παιδιού, πώς έπρεπε να χειριστούν την αναφορά στο περιστατικό εκφοβισμού, το οποίο δεν ήταν πραγματικό, αλλά αφορούσε έναν λογοτεχνικό ήρωα. Με ενδιέφερε να αναπτύξουν πρωτοβουλία, να αυτενεργήσουν για την παραγωγή του λόγου τους και να αναλάβουν την ευθύνη και οι ίδιοι ως δημιουργοί, όπως αναφερόταν και στους στόχους του συνταγμένου σεναρίου.

Η αλήθεια είναι ότι σε συγκεκριμένες ομάδες υπήρχαν διαφωνίες και σοβαρές δυσκολίες στη συνεργασία με δύο μαθητές, που τελικά επηρέασαν και την παρουσίαση των εργασιών τους. Στις ομάδες αυτές –Tweety και B2– οι εργασίες παρουσιάστηκαν από ένα ή δύο παιδιά, ενώ οι υπόλοιποι δε δούλεψαν σχεδόν καθόλου ούτε στο εργαστήριο ούτε στο τετράδιό τους, παρά τις προσπάθειες και των συμμαθητών τους και τις δικές μου. Είχαν, επίσης, αρκετές απορίες και δυσκολίες στη χρήση του προγράμματος κόμικ, για αυτό και τελικά μία ομάδα δημιούργησε κόμικ με άλλο πρόγραμμα από αυτό που τους είχα δείξει. Φυσικά, αυτή η πρωτοβουλία ήταν απολύτως θεμιτή και συνυπολογίστηκε στα θετικά στοιχεία της ομάδας.

Στο τέλος αυτής της ώρας τούς ενημέρωσα ότι το επόμενο δίωρο –που ήταν συνεχόμενο– θα γινόταν η παρουσίαση των εργασιών και για αυτό θα έπρεπε να έχουν ολοκληρώσει όλες τις δραστηριότητές τους και να τις έχουν αναρτήσει στο Wiki. Επίσης, τους ξαναθύμισα τα κριτήρια με τα οποία θα αυτό-αξιολογούσαν την ομάδα τους θα αξιολογούσαν και τις εργασίες των υπολοίπων.

6^η-7^η ώρα

Το επόμενο δίωρο (συνεχόμενο) έγινε η παρουσίαση των εργασιών. Στους μαθητές έδωσα [φύλλο ετεροαξιολόγησης](#), ώστε να παρατηρήσουν με συγκεκριμένους άξονες το έργο των συμμαθητών τους και να μην διατυπώνουν τα σχόλιά τους με αοριστίες και γενικόλογες επευφημίες. Οι μαθητές γνώριζαν ότι θα μιλήσουν και θα παρουσιάσουν όλα τα μέλη της ομάδας. Βέβαια, υπήρξαν και δυο-τρεις περιπτώσεις παιδιών που δε θέλησαν να μιλήσουν· πρόκειται για παιδιά που δεν ενεργοποιούνται καθόλου ούτε στη μετωπική παραδοσιακή διδασκαλία, αλλά τα οποία είχα δει να συμμετέχουν στην ομάδα τους και τους έκανα πολύ θετικά σχόλια για αυτό. Παρόλα αυτά, κατά την παρουσίαση της ομάδας, απλώς συμφωνούσαν με όσα έλεγαν οι υπόλοιποι και δε θέλησαν να πουν και εκείνοι κάτι. Ίσως δεν είχαν ξεπεράσει ακόμα

κάποια θέματα «έκθεσης» στην ολομέλεια της τάξης, γιατί επιπλέον ήταν η πρώτη φορά που έκαναν παρουσίαση στο Γυμνάσιο.

Οι εργασίες τους παρουσιάστηκαν είτε μέσα από το Wiki, είτε από αρχεία που είχαν δημιουργήσει, είτε από το τετράδιό τους. Οι εργασίες στο τετράδιο ήταν μάλιστα αρκετές, αν και γνώριζαν ότι θα έπρεπε να τις έχουν αναρτήσει στο Wiki. Οι δικαιολογίες τους αφορούσαν στη δυσκολία σύνδεσης στο διαδίκτυο από το σπίτι τους ή στη μεταξύ τους συνεννόηση. Τους είχα επισημάνει αρκετές φορές πριν την παρουσίαση ότι, αν είχαν οποιοδήποτε πρόβλημα, μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν κάποιον από τους υπολογιστές του σχολείου –που ήξεραν ότι είναι αρκετοί– και παρόλα αυτά δεν κινητοποιήθηκαν. Ίσως δεν είχα επιμείνει όσο θα έπρεπε ότι οι εργασίες θα έπρεπε να γίνονται και να παρουσιάζονται ηλεκτρονικά. Η αλήθεια είναι ότι σε αυτό το πρώτο σενάριο με το τμήμα με ενδιέφερε περισσότερο να επιλύσουμε προβλήματα συνεργασίας. Ήταν ένα τμήμα με αρκετούς καλούς έως και άριστους μαθητές, αλλά και αρκετούς με μαθησιακές δυσκολίες, οι οποίοι δυσκολεύτηκαν να ενσωματωθούν. Για αυτό και η γενική εικόνα των παρουσιάσεων ήταν μάλλον άنيση, υπήρχαν εργασίες πολύ προσεγμένες, αλλά κι αρκετές που έγιναν διεκπεραιωτικά.

Γ' φάση

8^η-9^η-10^η ώρα

Η τρίτη φάση διήρκεσε τρεις ώρες, όμως έγινε μια διαφοροποίηση από το συνταγμένο σενάριο. Ενώ εκεί προβλέπονταν δύο ώρες για την εργασία των μαθητών στο εργαστήριο πληροφορικής και μία για την παρουσίαση της εργασίας, κατά την εφαρμογή, αφιερώθηκε μία ώρα για την εργασία των ομάδων και δύο για την παρουσίαση. Η αλλαγή αυτή έγινε επειδή είδα ότι οι μαθητές χρειαζόνταν αρκετό χρόνο για την παρουσίαση και συζήτηση των εργασιών τους με τις άλλες ομάδες. Εξάλλου, οι ομάδες ήταν οκτώ και θα ήταν πολύ δύσκολο σε μία ώρα να γίνουν οι παρουσιάσεις. Καθώς μάλιστα ανά δύο είχαν τα ίδια φύλλα εργασίας, γινόταν

επιπλέον συζήτηση για το ποια στοιχεία από κάθε ομάδα μάς φαινόταν ότι συνιστούσαν πιο ολοκληρωμένες απαντήσεις.

Όλες οι ομάδες, ανάλογα με το θέμα με το οποίο ασχολήθηκαν, με φύλλο εργασίας (Ομάδα Α΄, Ομάδα Β΄, Ομάδα Γ΄, Ομάδα Δ΄), προχώρησαν σε παραγωγή λόγου μέσω δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής (ημερολόγιο, αφήγημα), δημιούργησαν λεύκωμα για το σχολείο στο παρελθόν με συνεντεύξεις και φωτογραφίες ενηλίκων, ενώ η Ομάδα Γ΄ έπρεπε να δημιουργήσει εξώφυλλο για δύο από τα κείμενα με τα οποία ασχολήθηκε και να αιτιολογήσει την επιλογή της. Στην τελευταία αυτή δραστηριότητα τους ζητήθηκε να αξιοποιήσουν όχι μόνο τον λόγο, αλλά και άλλους σημειωτικούς πόρους (εικόνα, σκίτσο, φωτογραφία, βίντεο, ήχο) για να αντιληφθούν την αλληλεπίδραση των διαφορετικών αυτών τρόπων στην απόδοση του νοήματος. Το τελικό τους έργο οι ομάδες Α΄, Β΄ και Δ΄ μπορούσαν να το «εκδώσουν» ηλεκτρονικά με μορφή βιβλίου στο <http://issuu.com/home>, κάτι που όμως δεν έγινε από καμία ομάδα, κυρίως λόγω έλλειψης χρόνου, αλλά και τεχνικών δυσκολιών με το συγκεκριμένο περιβάλλον.

Έτσι οι δύο ομάδες Α΄ δε δημιούργησαν λεύκωμα, αλλά παρουσίασαν προφορικά τις δράσεις του σχολείου για το πρώτο τρίμηνο. Ζήτησαν βέβαια και τη βοήθεια καθηγητών του σχολείου για ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις μας, για να θυμηθούν τι είχε γίνει από την αρχή της χρονιάς: αγιασμός, γνωριμία των μαθητών και των καθηγητών με τη βοήθεια παιχνιδιών γνωριμίας, εκπαιδευτικές εκδρομές στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης και στο Αρχαιολογικό Μουσείο, όπου οι μαθητές παρακολούθησαν εκπαιδευτικά προγράμματα, εκλογές μαθητικού συμβουλίου τάξης, γιορτή 28^{ης} Οκτωβρίου είναι μερικές από τις δράσεις που ανέφεραν. Από τις δύο ομάδες Β΄ η μία ομάδα έγραψε μία ιστορία αρκετά ευφάνταστη και με πολύ προσεγμένο λόγο, καθώς μια από τις μαθήτριες της ομάδας έχει ιδιαίτερες συγγραφικές ικανότητες (Βλ. παρακάτω ένα απόσπασμα)¹¹.

¹¹ Βλ. όλη την ιστορία στον Φάκελο Τεκμηρίων στο αρχείο to_mikro_fantasma_tou_hamam.

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ ΤΟΥ ΧΑΜΑΜ

Το κουδούνι του σχολείου χτύπησε και σήμανε τη λήξη της σχολικής μέρας. Χείμαρρος παιδιών ξεχύνεται προς την έξοδο. Μετά το σχολάσμα, για μια φορά ακόμη απλώνεται παντού γαλήνη και ηρεμία.

Είχενα ξεμείνει πίσω, όταν ξαφνικά το μικρό φάντασμα του Χαμάμ έκανε την εμφάνισή του!

Είχενα άφωνα, σαν στήλη αλάτος, καταμεσής της αυλής να συλλογίζομαι αν είναι όνειρο ή πραγματικότητα.

«Σίγουρα είναι παιχνίδια της φαντασίας μου», μονολόγησα.

- Βλέπεις, αυτό που βλέπουμε? Σίγουρα είσαι οι άλλες με τρεμάμενη φωνή.

Το μικρό φάντασμα κάνοντας μας ένα νεύμα να μη φοβόμαστε, μας οδήγησε στο Χαμάμ.

- Μα ποιος είσαι εσύ? Ρωτήσαμε με μια φωνή

- Είμαι η καλή Μοίρα, που χαρίζω μια άμορφη ζωή σε μικρούς και μεγάλους.

Τα λόγια του έκρυβαν ευαισθησία αλλά κυρίως πολλή αγάπη για κάποια παιδιά που ζουν μες στην φτώχεια και την εξαθλίωση. Παιδιά που πεινούν.

Διάφορες σκέψεις πλημμυρίζουν το μυαλό μας για τη δύσκολη ζωή των φτωχών ανθρώπων, τη μεγάλη αυτή αδικία που μάχονται ακόμη και για ένα κομμάτι ψωμί.

Δεν υπάρχει δικαιοσύνη σ' αυτόν τον κόσμο. Άραγε μπορούμε να τον αλλάξουμε? Όλοι αξίζουν μια αξιοπρεπή ζωή!

Το Χαμάμ γέμισε από ένα παράξενο ψωμί! Ήταν η λάμψη απ' τις καρδιές μας!

Το μικρό φάντασμα πετάρισε για λίγο στην άκρη του παραθύρου, χαμογέλασε και χάθηκε απ' την αίθουσα.

Οπλισμένες με δύναμη και αισιοδοξία ξεκινάμε με δράση για να προσφέρουμε τον πιο μεγάλο θησαυρό που αναζητά η ανθρωπότητα: την Αγάπη!...

Η ιδέα μας να μετατρέψουμε το Χαμάμ σε μαγικό κόσμο για τα παιδιά βρήκε μεγάλη απήχηση απ' όλους τους μαθητές του σχολείου.

Φιλεύσταχτες καρδιές, καλοσυνάτα χέρια προσφέρουν λογής - λογής αγαθά για να ευχαριστήσουν τις αθώες ψυχές των παιδιών και να ζήσουν το όνειρο τους.

Όνειρο που πρέπει να ανθίζει και να μοσχοβολά σαν τα λουλούδια της ανοξιάς.

Το Χαμάμ πλέον είναι ένας μικρός παράδεισος, ένας ζηλευτός παραμυθένιος κόσμος που θα χαρίσει γέλια, χαρά και τραγούδια.

Είμαστε ευτυχισμένες ..... ΝΑΙ στο χαμόγελο και τη χαρά, ΟΧΙ στο δάκρυ, τον πόνο και τον αναστεναγμό.

Το μικρό φάντασμα πετάριζε γύρω - γύρω στο Χαμάμ σκορπίζοντας αστέρια.

Στάθηκε άρθρο, χαμογέλασε και με καθάρια φωνή είπε: "Όπως σας είπα είμαι η καλή Μοίρα που χαρίζω μια άμορφη ζωή.

Τέλος, οι ομάδες Γ' πρότειναν εξώφυλλα –μία μαθήτρια μάλιστα μας είπε ότι έστειλε και ηλεκτρονικό μήνυμα με τις προτάσεις της στον εκδοτικό οίκο, αλλά ποτέ δεν της απάντησαν– και οι ομάδες Δ' πήραν συνεντεύξεις από ενηλίκους¹². Σε αυτήν την τελευταία δραστηριότητα οι περισσότεροι μαθητές του τμήματος ενεργοποιήθηκαν, αλλά η συγκεκριμένη χρονική περίοδος κατά την οποία εφαρμοζόταν το σενάριο –τέλος τριμήνου με τα πρώτα επαναληπτικά διαγωνίσματα για τους μαθητές της Α' Γυμνασίου– ήταν αρκετά φορτωμένη για τους μαθητές, με αποτέλεσμα να δυσκολευτούν όσοι ακόμα δεν είχαν προσαρμοστεί στις υποχρεώσεις και στο κλίμα του γυμνασίου. Αυτό φάνηκε από τις απαντήσεις που έδωσαν στο [φύλλο αυτοαξιολόγησης](#) που τους δόθηκε μετά το τέλος όλων των εργασιών.

¹² Βλ. ό.π. τα protaseis_ekswfullou_gia_comic, mhnuma_pros_ekdotiko_oiko, sunenteuxi_apo_enilika.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Κοινό φύλλο εργασίας για την Α΄ Φάση

Ερωτήματα-θέματα που καλό είναι να έχετε στο μυαλό σας καθώς διαβάζετε τον *Τυφλοπόντικα*

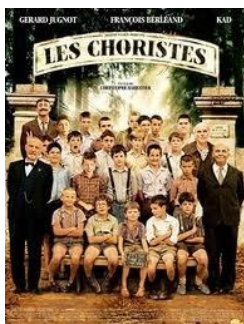
- ✓ **Πρόσωπα:** οι μαθητές και η σχέση τους με το σχολείο οι δάσκαλοι και η σχέση τους με τους μαθητές τους
- ✓ Πώς αντιμετωπίζουν **αρχικά** οι μαθητές τον **νέο δάσκαλο;**
- ✓ Πώς **τους συμπεριφέρεται** ο νέος δάσκαλος;
- ✓ Ποιες είναι οι ιδέες του δασκάλου για τη **λειτουργία της τάξης** και για το **μάθημα;**
- ✓ Πώς **αντιδρούν** οι μαθητές;
- ✓ Ποιες **αλλαγές** βλέπετε στην αρχική τους συμπεριφορά; **Τι νομίζετε ότι προκαλεί** τις αλλαγές αυτές;

2^ο Κοινό φύλλο εργασίας για την Α΄ φάση

Τα Παιδιά της Χορωδίας (Les Choristes)

Σκηνοθεσία: Christophe Barratier

Παίζουν: Gérard Jugnot, François Berléand, Kad Merad, Jean-Paul

Bonnaire, Marie Bunel, Jacques Perrin, Didier Flamand, Paul Chariéras

Διάρκεια: 96 λεπτά

Χρονιά δημιουργίας: 2004

Μουσική: Bruno Coulais

- Αφού παρακολουθήσατε την ταινία *Τα παιδιά της χορωδίας*, θέλετε να την παρουσιάσετε και σε συμμαθητές σας άλλων τμημάτων. Η παρουσίασή σας μπορεί να σταθεί στα παρακάτω σημεία:
  - (1) Ποια είναι η υπόθεση της ταινίας και ποιοι οι κυριότεροι ήρωες;
  - (2) Όταν έρχεται ο δάσκαλος μουσικής Κλεμάν Ματιέ στο σχολείο,
    - α) πώς συμπεριφέρονται τα παιδιά στην τάξη και τι γνώμη έχουν για το μάθημα;
    - β) τι σχέσεις έχουν με τους δασκάλους τους;
  - (3) Όταν δίνουν τη συναυλία, ποια αλλαγή παρατηρείτε στη συμπεριφορά τους; Τι έχει μεσολαβήσει;
  - (4) Σας άρεσε η ταινία; Τι σας έκανε εντύπωση περισσότερο;

- Φανταστείτε και αφηγηθείτε τη ζωή του μικρού Μοράνζ από τη στιγμή που φεύγει από το ορφανοτροφείο μέχρι τη στιγμή που τον συναντάμε ενήλικο πια να δίνει τη δική του συναυλία ως διευθυντής ορχήστρας.

1^ο φύλλο εργασίας Ομάδα Α´

Ομάδα : .....

- Ας ξεκινήσουμε από τον *Τυφλοπόντικα*, τις περιπέτειες της Μαφάλντα και του μικρού Νικόλα και ας δούμε καταρχήν ποια είναι αυτά τα πρόσωπα, πού ζουν και τι σχέση έχουν με το σχολείο.
  - ✓ Παρουσιάστε τον Φρανκ (Ξανθομπάμπουρα), τον Νικόλα και τη Μαφάλντα, με τη βοήθεια του PowerPoint. Αφιερώστε μία διαφάνεια στον καθένα, που θα περιλαμβάνει μία εικόνα τους, στοιχεία του χαρακτήρα τους και ένα μικρό σχόλιό σας για τη σχέση τους με το σχολείο.
- Τι νομίζετε ότι τους αρέσει και τι απεχθάνονται από τη σχολική τους ζωή; (π.χ. η Άννα απεχθάνεται τις φουφούλες στη γυμναστική)
  - ✓ Και για να περάσετε λίγο ακόμη χρόνο παρέα με τους ήρωες, σκεφθείτε και δημιουργήστε στο σπίτι σε συνέχεια του προηγούμενου PowerPoint από μία διαφάνεια για την Άννα, τον Μάριο, τον Φρανκ με τα **ΝΑΙ** (τι τους αρέσει στο σχολείο) και με τα **ΟΧΙ** τους (τι δεν τους αρέσει στο σχολείο). Για τη δημιουργία της κάθε διαφάνειας συνεργαστείτε, συνομιλήστε και αποφασίστε μέσα από την ηλεκτρονική μας σελίδα.
  - ✓ Παρατηρήστε τους τρόπους με τους οποίους η συγγραφέας Βούλα Μάστορη «Στο Γυμνάσιο» μας παρουσιάζει τη ζωή της Άννας στο σχολείο: χρησιμοποιεί **αφήγηση** των γεγονότων, **διάλογο** μεταξύ των προσώπων και τέλος παραθέτει τις σκέψεις της Άννας στον **εσωτερικό μονόλογό** της μέσα από τις σελίδες του ημερολογίου της. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα αυτών των διαφορετικών τρόπων;

Αφήγηση

• "....."

• "....."

Διάλογος

• "....."

• "....."

Εσωτερικός μονόλογος

• "....."

• "....."

- ✓ Με ποιον από αυτούς τους τρόπους νομίζετε ότι εκφράζεται πιο πειστικά τι αρέσει και τι δεν αρέσει στην Άννα στο σχολείο; Γιατί; Ποιον θα χρησιμοποιούσατε αν σας ζητούσαν να μιλήσετε για τη δική σας ζωή στο σχολείο;

➤ «Ο κακός μαθητής»

- ✓ Κι ο «κακός» μαθητής στο ποίημα του Πρεβέρ; Πώς συμπεριφέρεται; Φτιάξτε ένα κόμικ με αυτόν ως πρωταγωνιστή μπροστά στον μαυροπίνακα*. Τι λέει; Τι απαντά «στις φοβέρες του καθηγητή» και «τα γιουχαΐσματα των καλών μαθητών»;

* Χρησιμοποιήστε το παρακάτω βοηθητικό αρχείο στο οποίο θα γράψετε πρώτα τα λόγια του «κακού μαθητή».

	1 ^ο καρτέ	2 ^ο καρτέ	3 ^ο καρτέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Κατάσταση			
Διάλογοι			

	4 ^ο καρέ	5 ^ο καρέ	6 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

- ✓ Όταν ο Φρανκ μάς παρουσιάζει την τάξη του λέει ότι τη θεωρούν στο σχολείο ως την «τάξη των βλαμμένων», των κακών μαθητών του σχολείου, της εντατικής παρακολούθησης, τα κούτσουρα του σχολείου. Τώρα που έχετε διαβάσει το βιβλίο και γνωρίσατε από πιο κοντά τους συμμαθητές του Φρανκ πιστεύετε ότι δίκαια τους χαρακτήριζαν έτσι οι άλλοι; Πείτε τη γνώμη σας με ένα μήνυμά σας στον συγγραφέα του βιβλίου, Φιλίπ Μπαρμπώ, (phil.barbeau@wanadoo.fr), στο οποίο θα του λέτε επίσης και τι, κατά τη δική σας άποψη, σημαίνει «κακός μαθητής».
- Η σχολική ζωή δεν περιλαμβάνει φυσικά μόνο τα μαθήματα, αλλά και διάφορες άλλες δραστηριότητες (θεατρικές παραστάσεις, σχολικές γιορτές, δημιουργία βιβλιοθήκης τάξης, εκδρομές, ...) των ηρώων μας.
- ✓ Στο τέλος της σχολικής χρονιάς τους τι απολογισμό των δράσεων αυτών θα έκαναν οι ήρωες του *Τυφλοπόντικα* στο άρθρο που θα έγραφαν στο περιοδικό του σχολείου τους; Πάρτε [ιδέες](#) από τον [απολογισμό](#) των δραστηριοτήτων συμμαθητών σας και δημιουργήστε τα κείμενα που θα έγραφε ο Φρανκ και οι φίλοι του.
  - “Ζωντανέψτε” τα κείμενά σας με τη φωνή σας χρησιμοποιώντας παράλληλα με τον δικό σας λόγο και τα λόγια του Φρανκ χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα ηχογράφησης.

1^ο Φύλλο εργασίας Ομάδα Β'

Ομάδα: .....

➤ Στον *Τυφλοπόντικα* γνωρίζουμε μια παρέα παιδιών που έχουν πολύ στενές φιλικές σχέσεις. Ο Φρανκ (Ξανθομπάμπουρας) το δηλώνει ήδη στις πρώτες του κουβέντες. Ετοιμάστε μια μικρή παρουσίαση σε λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων για τη φιλία τους στο σχολείο:

- ✓ Μπορείτε να βρείτε φράσεις που δείχνουν αυτό το ξεχωριστό μεταξύ τους δέσιμο;
- ✓ Είναι πειστικές οι φράσεις που χρησιμοποιεί;
- ✓ Θα σας βοηθήσει και αν μάθετε μάλιστα την “ιστορία” μιας από αυτές και πώς τη χρησιμοποιούμε στην επικοινωνία μας:

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CE%B9_%CE%A4%CF%81%CE%B5%CE%B9%CF%82_%CE%A3%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%86%CF%8D%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CE%B5%CF%82

http://www.eduadvisor.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=5669:1-r-2012&catid=103:2011-05-13-18-59-41&Itemid=367

- ✓ Ποιες εμπειρίες τούς ενώνουν; Ποια σας φαίνεται ότι τους συνέδεσε περισσότερο;
- ✓ Οι «Ε.Π.» “δένουν” τη φιλία τους με έναν όρκο που δίνουν. Μπορείτε να σκεφτείτε έναν ανάλογο όρκο που θα έδινε η παρέα του Ξανθομπάμπουρα;
  - Προσπαθήστε να γράψετε τον όρκο με τον τρόπο των «Ε.Π.», για αυτό παρατηρήστε πώς είναι γραμμένος, πάρτε ιδέες και κάντε και εσείς το ίδιο!!
- ✓ Παρατηρήστε τους τρόπους με τους οποίους η συγγραφέας Βούλα Μάστορη «Στο Γυμνάσιο» μας παρουσιάζει τις σχέσεις της Άννας με τους συμμαθητές της στο σχολείο: χρησιμοποιεί **αφήγηση** των γεγονότων, **διάλογο** μεταξύ των προσώπων και τέλος παραθέτει τις σκέψεις της Άννας στον **εσωτερικό μονόλογό** της μέσα

από τις σελίδες του ημερολογίου της. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα αυτών των διαφορετικών τρόπων;

Αφήγηση

- " .....
- " .....

Διάλογος

- " .....
- " .....

Εσωτερικός μονόλογος

- " .....
- " .....

- ✓ Με τι ύφος γράφει η Άννα στο ημερολόγιό της; Σας φαίνεται πειστικό για την ηλικία της; Εσείς θα γράφατε με αυτόν τον τρόπο ή όχι;
- ✓ Με ποιον από τους παραπάνω τρόπους (αφήγηση, διάλογος, εσωτερικός μονόλογος) νομίζετε ότι εκφράζονται πιο πειστικά οι σχέσεις της Άννας με τους συμμαθητές της στο σχολείο; Γιατί;
- Μερικές φορές δημιουργούνται προβλήματα συμπεριφοράς, και μάλιστα σοβαρά, ανάμεσα στους μαθητές μιας τάξης –σίγουρα το ξέρετε καλά! Σκεφτείτε τις περιπτώσεις των ηρώων, του **Γιώργου** που του πήραν τα γυαλιά, της **Άννας** που την κοροϊδεύουν στη γυμναστική για τα λιγνά της πόδια, του **Μάριου** που τον φωνάζουν «μπαλαρίνα» –ακόμα και η Άννα– της **Αστραδενής** που την κοροϊδεύαν για το ασυνήθιστο όνομά της.
- ✓ Παρακολουθήστε δύο [βίντεο](#) για [μαθητές](#) με παρόμοια προβλήματα. Ανεβάστε στα σχόλια κάτω από τα βίντεο τις δικές σας σκέψεις.

- ✓ Για ποια από τις παραπάνω περιπτώσεις των λογοτεχνικών ηρώων –που θα μπορούσαν να συμβούν και σε شماθητές σας– θα αποφασίζατε να απευθυνθείτε στον “[Συνήγορο του Παιδιού](#)”; Τι θα του γράφατε στο [ηλεκτρονικό σας μήνυμα](#) και τι βοήθεια θα ζητούσατε από τους συνεργάτες του που επισκέπτονται σχολεία;
- ✓ Στην ιστορία του Γιώργου πρωταγωνιστούν τα γυαλιά και αναλαμβάνουν να μας πούνε τι συνέβη. Συνεχίστε τη διήγηση, με τη δική τους φωνή και ύφος φυσικά, για την εξέλιξη της σχέσης του Γιώργου με τον Νίκο.
  - Μπορείτε να δουλέψετε με τον επεξεργαστή κειμένου και να υιοθετήσετε και εσείς τον τρόπο μορφοποίησης του κειμένου και εικονογράφησης της ιστορίας, για να γίνει και η δική σας διήγηση πιο παραστατική.

1^ο φύλλο εργασίας Ομάδα Γ'

Ομάδα: .....

➤ Στα κείμενα με τα οποία θα ασχοληθείτε σημαντικό ρόλο στη σχολική ζωή διαδραματίζουν δάσκαλοι και καθηγητές.

✓ Πρώτα από όλα πώς είναι η σχολική ζωή με τον νέο δάσκαλο Νταβίντ Μυλωνά ή Τυφλοπόντικα; Επιλέξτε **λέξεις** που να φανερώνουν τη σχέση των μαθητών με τον δάσκαλό τους και δημιουργήστε ένα συννεφόλεξο (www.wordle.net) ώστε να φανεί τι τους συνδέει.

✓ Για άλλους πάλι μαθητές η ζωή στο σχολείο είναι αρκετά δύσκολη. Ας δούμε τι συμβαίνει στο κείμενο του Νίκου Καζαντζάκη.

✓ Βρείτε **λέξεις** που φανερώνουν και χαρακτηρίζουν τη συμπεριφορά των δασκάλων του μικρού μαθητή (π.χ. ξύλο, αυστηρότητα) και φτιάξτε ένα συννεφόλεξο (www.wordle.net) ώστε να έχουμε μια εικόνα της εμπειρίας των παιδιών από το σχολείο της εποχής του μαθητή Νίκου Καζαντζάκη.

➤ Στο «Ε.Π.» παρουσιάζονται «δύο αντίπαλα σχολεία, δύο αντίθετα στρατόπεδα» –όπως σχολιάζει και ο αφηγητής– η Σχολή Θηλέων της κυρίας Ερασμίας και η Σχολή Γαλανοπούλου.

✓ Είναι πράγματι έτσι; Ας δούμε **με ποιους τρόπους** μας δίνεται το πόσο διαφορετικά είναι τα δύο σχολεία. Θα σας βοηθήσει:

α) να εντοπίσετε στα κεφάλαια «Η καταδίκη», «Η Σχολή Γαλανοπούλου», «Το γράμμα της Άλκης», «Μπρος βαθύ και πίσω ρέμα» λέξεις και φράσεις που αναφέρονται στο πώς λειτουργούν τα δύο σχολεία και να τις καταγράψετε στον παρακάτω πίνακα.

Σχολή Θηλέων Ερασμίας Δελαπόρτα	Σχολή Γαλανοπούλου
➤	➤ .....
➤	➤ .....
➤	➤ .....
➤	➤ .....

β) να παρατηρήσετε στα ίδια κεφάλαια ποιοι μιλούν για τα δύο σχολεία και αν είναι πρόσωπα που πιστεύετε ότι μπορούν να δώσουν την εικόνα των δύο σχολείων.

- ✓ Ποια είναι λοιπόν τα συμπεράσματά σας;
- Δύο μαθήτριες συνομιλούν, η μία από τη Σχολή Θηλέων και η άλλη από τη Σχολή Γαλανοπούλου, σχετικά με τη σχολική ζωή και τον τρόπο διδασκαλίας. Παρουσιάστε τη συνομιλία τους σε μορφή κόμικ*. Καθώς μάλιστα η Σχολή Γαλανοπούλου ήταν ένα σχολείο που πραγματικά υπήρξε –ήταν η Σχολή Αηδονοπούλου στην οποία φοίτησε η Άλκη Ζέη– μπορείτε να πάρετε πληροφορίες και από αυτό το αφιέρωμα:

http://users.uoi.gr/gramisar/istorias_neoteron_chronon/pdfs_docs/Kathimerini_Ellinika%20parthenagogeia.PDF στις σελίδες 17, 18

* Χρησιμοποιήστε το παρακάτω βοηθητικό αρχείο για να γράψετε πρώτα τους διαλόγους πριν τους ανεβάσετε στο comic.

	1 ^ο καρέ	2 ^ο καρέ	3 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

	4 ^ο καρέ	5 ^ο καρέ	6 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			

Διάλογοι			
----------	--	--	--

➤ «Δύο διαφορετικές αντιλήψεις για το σχολείο/Διαφορετικοί τύποι δασκάλων/Διαφορετικοί μαθητές»:

Σίγουρα διαβάζοντας τα κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη, του Φ. Δρακονταειδή, της Ζωρζ Σαρή, του Φιλίπ Μπαρμπώ γνωρίσατε δασκάλους που άλλοι είναι φιλικοί και συνεργάζονται με τους μαθητές τους σε δημιουργικό και ευχάριστο κλίμα, ενώ άλλοι είναι αυταρχικοί και απόμακροι.

- ✓ Με ποιον από αυτούς τους δύο τύπους δασκάλων ταιριάζει κάθε ένας από τους δασκάλους που γνωρίσατε στα λογοτεχνικά σας κείμενα; Από ποια στοιχεία το συμπεραίνετε;
- ✓ Και οι μαθητές; Πώς αντιμετωπίζουν το μάθημα ανάλογα με τον δάσκαλο; Πώς επηρεάζεται η σχολική τους ζωή και η σχέση τους με τη γνώση;

Δημοσιεύστε την απάντησή σας ως σχόλιο στο ιστολόγιο της σχολικής συμβούλου Μ. Χάλκου (http://chalkou.blogspot.gr/2009/06/blog-post_05.html), που ασχολείται με αυτό το θέμα.

1^ο φύλλο εργασίας Ομάδα Δ'

Ομάδα: .....

- Διαβάζοντας τα πρώτα αποσπάσματα από το μυθιστόρημα της Β. Μάστορη *Στο γυμνάσιο* για τις πρώτες μέρες της Άννας στο γυμνάσιο κατά τη σχολική χρονιά 1957-1958, σίγουρα θα παρατηρήσατε ότι διαφέρει σε πολλά από ένα σύγχρονο σχολείο, όπως αυτό που πηγαίνουν ο Φρανκ και οι συμμαθητές του.
  - ✓ Μπορείτε να εντοπίσετε ορισμένες διαφορές σχετικά με την αμφίεση και γενικά την **εξωτερική εμφάνιση, τη συμπεριφορά των καθηγητών** προς τους μαθητές **μέσα αλλά και έξω από το σχολείο** ανάμεσα στα δύο αυτά σχολεία των διαφορετικών εποχών;
  - ✓ Μιλήστε για τις διαφορές σε μία παρουσίαση την οποία θα φτιάξετε με το λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων χρησιμοποιώντας όχι μόνο **λόγο**, αλλά και **φωτογραφίες** που θα σκανάρετε από το βιβλίο *Από το κοντύλι στον υπολογιστή* και που θα βρείτε στο www.google.gr με κατάλληλες λέξεις αναζήτησης (για το σχολείο στο παρελθόν και στο παρόν, για την αμφίεση των μαθητών στο παρελθόν).

- Παρακολουθήστε το βίντεο <http://www.youtube.com/watch?v=gJkRb0Pcud0&feature=relmfu>.
  - ✓ Βρίσκετε ομοιότητες με τη ζωή των μαθητριών που παρουσιάζει η Έλλη Αλεξίου στο *Γ' Χριστιανικόν Παρθεναγωγείον*;
  - ✓ Παρατηρήστε τους τρόπους με τους οποίους η συγγραφέας Έλλη Αλεξίου μας δίνει την εικόνα των μαθητριών της: χρησιμοποιεί αφήγηση των γεγονότων, διάλογο μεταξύ των προσώπων και τέλος παραθέτει τις σκέψεις της, δηλαδή της δασκάλας των κοριτσιών, ως εσωτερικό μονόλογο. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα αυτών των διαφορετικών τρόπων;

Αφήγηση

• " .....

• " .....

Διάλογος

• " .....

• " .....

Εσωτερικός μονόλογος

• " .....

• " .....

- ✓ Με ποιον από αυτούς τους τρόπους σας φαίνεται ότι μας δίνεται πιο πειστικά η εικόνα των μαθητριών;
- Ένα στοιχείο της σχολικής ζωής των μαθητριών που ζουν σε παλαιότερες εποχές από τη δική μας, όπως η Ζωρζ και η Άννα, είναι η σχολική ποδιά.
  - ✓ Πώς θα φανταζόσασταν τη συζήτηση ανάμεσα στην Άννα και την Κλωντίν, τη φίλη του Φρανκ, σχετικά με τη σχολική ποδιά; Σκεφθείτε αρχικά τι θα έλεγαν και φτιάξτε ένα κόμικ *με τα δυο κορίτσια να μιλούν.
  - ✓ Μπορείτε να πάρετε κάποιες ιδέες και από τις σελίδες:
    - <http://www.mixanitouxronou.gr/scholikes-podies-i-machi-ton-timon-ke-ton-schedion-mechri-tin-katargisi-tis-to-1982/>
    - <http://passionfruitwordpresscom.wordpress.com/tag/%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%AD%CF%82/>
    - <http://www.costumeandtime.gr/viewer.php?cat=14&id=4>
    - <http://assets.tovima.gr/files/1%2031-8-1980.pdf>

*Χρησιμοποιήστε το βοηθητικό αρχείο για να γράψετε τους διαλόγους, πριν τους ανεβάσετε στο comic.

2^ο Φύλλο εργασίας Ομάδα Α΄

Ομάδα: .....

☺ Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!

☞ Φτιάξτε το δικό σας **ημερολόγιο** των πρώτων εβδομάδων στο Γυμνάσιο και εκδώστε το με μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου στο <http://issuu.com/home>

☞ Υλικό σας; Ό,τι νομίζετε ότι αποτελεί τη σχολική ζωή στο σχολείο, όπως: οι συμμαθητές, οι πρώτες φίλιες, οι καθηγητές, οι πρώτες σας εντυπώσεις και σκέψεις, γεγονότα που συνέβησαν αυτές τις πρώτες μέρες, οι προτάσεις σας για τις δραστηριότητες της τάξης για όλη τη χρονιά .....

☞ Χρησιμοποιήστε γραπτό λόγο –περιγραφή, αφήγηση, διάλογο μεταξύ μαθητών/καθηγητών, ποιήματα–, φωτογραφίες, βίντεο, κόμικ, τραγούδια,..... και ό,τι άλλο μέσο τυχόν σκεφτείτε!!

Καλή επιτυχία!! 😊😊

2^ο Φύλλο εργασίας Ομάδα Β΄

Ομάδα: .....

☺ *Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!*

Μία από τις πιο διασκεδαστικές και ενδιαφέρουσες δράσεις των μαθητών με τον δάσκαλό τους στον *Τυφλοπόντικα* είναι και η συγγραφή ενός δικού τους μικρού βιβλίου αρχικά (Κεφάλαιο 4) και στη συνέχεια μιας φανταστικής ιστορίας για την **προέλευση** του πύργου στον τόπο των διακοπών τους (Κεφάλαιο 16).

☪ Φτιάξτε και εσείς τη δική σας «μικρή ιστορία στο σχολείο» με ήρωες εσάς και τους συμμαθητές σας. Νομίζω ότι θα σας βοηθήσουν τα παρακάτω βήματα-συμβουλές:

- Παρατηρήστε στο Κεφάλαιο 4 και καταγράψτε πώς δούλεψαν ο Φρανκ και οι συμμαθητές του. Μπορείτε να φτιάξετε έναν μικρό οδηγό: «Πώς γράφεται μια ιστορία».
- Ξεκινήστε με κάτι αναπάντεχο, όπως «Μόλις σχόλασαν όλα τα παιδιά, το μικρό φάντασμα του Χαμάμ /...../.....».
- **ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ!!!** Ο καθένας θα πρέπει να συνεχίζει την ιστορία από κει που την άφησε ο προηγούμενος!
- Γράψτε τις πρώτες γραμμές στο σχολείο όλοι μαζί και στη συνέχεια συνεχίστε την ιστορία σας γράφοντας ο καθένας το δικό του κομμάτι στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος. Ορίστε με ποια σειρά θα γράψει κάθε μέλος της ομάδας, πόσες φορές θα γράψει και τα χρονικά περιθώρια που θα έχει.
- Στο κείμενό σας μπορείτε να συμπεριλάβετε φωτογραφίες, σκίτσα, ζωγραφιές, ήχους, τραγούδια, βίντεο και ό,τι άλλο εμπνευστείτε.
- Θα μπορούσατε να πάρετε κάποιες ιδέες για το πώς θα γράψετε τα κείμενά σας από προηγούμενη δραστηριότητα αναφορικά με τους

τρόπους που χρησιμοποίησε η συγγραφέας Βούλα Μάστορη για να μιλήσει για τη ζωή της Άννας στο σχολείο.

- Το βιβλίο σας μπορείτε να το διαμορφώσετε με μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου στο <http://issuu.com/home>.

Καλή επιτυχία!! 😊😊

2^ο Φύλλο εργασίας Ομάδα Γ΄

Ομάδα: .....

🌟 Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!

Δεν είναι μόνο τα κείμενα που διαβάσατε που δίνουν την εικόνα των δασκάλων και της σχέσης τους με τους μαθητές τους. Αν προσέξετε το εξώφυλλο στον *Τυφλοπόντικα*, θα δείτε ότι σίγουρα μας λέει πολλά για τον δάσκαλο και τους μαθητές του.

👉 Επιστρατεύστε τη φαντασία και το ταλέντο σας και δημιουργήστε και εσείς από ένα εξώφυλλο που να σχολιάζει τη σχέση των μαθητών με τους καθηγητές τους για κάποιο από τα κείμενα που διαβάσατε.

👉 Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε λόγο, εικόνες, φωτογραφίες, κόμικ, ζωγραφιές δικές σας.

👉 Τολμήστε και στείλτε τα εξώφυλλά σας στον εκδοτικό οίκο που εκδίδει κάθε βιβλίο! Γράψτε τους όμως και αιτιολογήστε την επιλογή που κάνατε για κάθε εξώφυλλο, γιατί –πού ξέρετε;– μπορεί και να τα χρησιμοποιήσουν στην επόμενη έκδοση των βιβλίων!

Καλή επιτυχία!! 😊😊

2^ο Φύλλο εργασίας Ομάδα Δ΄

Ομάδα : .....

👉 Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!

Οι ενήλικες σάς μιλούν για το σχολείο τους!

👉 Ποιοι θα σας μιλήσουν; Γονείς, συγγενείς, καθηγητές σας: πάρτε τους συνέντευξη για τα σχολικά τους χρόνια. Σίγουρα θα έχουν πολλά να σας πουν.

👉 Σκεφθείτε κατ' αρχήν για ποια θέματα θέλετε να τους ρωτήσετε και φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο. Τις συνεντεύξεις σας μπορείτε να τις βιντεοσκοπήσετε, ώστε να τις δούμε και να τις ακούσουμε όλοι.

👉 Και αν έχουν μάλιστα να σας δείξουν φωτογραφίες ή οτιδήποτε άλλο σχετικό με το σχολείο τους (βιβλία, τετράδια, απολυτήρια, ...) ακόμα καλύτερα. Θα είναι οι συνεντεύξεις σας πιο παραστατικές με το οπτικό υλικό.

👉 Δημιουργήστε το δικό σας ηλεκτρονικό λεύκωμα με το υλικό που θα συγκεντρώσετε σχετικά με το σχολείο στο παρελθόν. Μπορείτε μάλιστα να το εκδώσετε και ηλεκτρονικά στο <http://issuu.com/home>.

👉 Και, για το τέλος, θα σας πρότεινα να κάνετε μία μικρή σύγκριση με το δικό σας σχολείο, με λόγο και εικόνες φυσικά, για να δείτε τι άλλαξε και τι όχι μέσα στον χρόνο.

Καλή επιτυχία!! 😊 😊

ΦΥΛΛΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι συμμαθητές μου στις εργασίες τους:	Πολύ ικανοποιητικά	Σχεδόν ικανοποιητικά	Όχι ικανοποιητικά
Παρουσίασαν τους ήρωες τους με λεπτομέρειες, πρωτοτυπία και φαντασία			
Αξιοποίησαν τα ηλεκτρονικά μέσα που μας προτείνονταν και συμμετείχαν στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος			
Ήταν πειστικοί στα κείμενα που δημιούργησαν (λεύκωμα, επιστολή, εξώφυλλο βιβλίου, ιστορία)			
Η εργασία της ομάδας ήταν αποτέλεσμα συνεργασίας όλων των μελών της			

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΗ/ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ

	Πολύ	Αρκετά	Λίγο
Πιστεύεις ότι έδειξες ενδιαφέρον και ότι βοήθησες στο έργο της ομάδας σου;			
Καταλάβαινες πάντα ό,τι ζητούσαν οι δραστηριότητες στα φύλλα εργασίας;			
Συνεργάστηκες με τους συμμαθητές της ομάδας σου;			
Συμμετείχες στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος;			
Πόσο σε ικανοποίησε η εργασία με τον τρόπο που έγινε (σε ομάδες, χωρίς παραδοσιακή διδασκαλία);			
Πες κάποιο σημείο που σε ευχαρίστησε στην			

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εργασία μας	
Πες κάποιο σημείο που σε δυσαρέστησε στην εργασία μας	

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Παραθέτω τις προτάσεις που είχα εκφράσει και στο συνταγμένο σενάριο:

Το σενάριο θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για ένα πρόγραμμα σχετικά με την ιστορία του συγκεκριμένου σχολείου, στο πλαίσιο των πολιτιστικών προγραμμάτων που εκπονούνται κάθε χρόνο. Σε αυτό θα μπορούσαν να συμμετέχουν και οι γονείς-απόφοιτοι του σχολείου, για να γίνει μια προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του ρόλου του σχολείου.

Πολλά από τα θέματα επίσης που θίγει το σενάριο μπορεί να αποτελέσουν θέματα συζήτησης και προβληματισμού στο μηνιαίο σχολικό συμβούλιο του τμήματος, που αποτελεί πολύ σημαντικό θεσμό για την ενεργοποίηση των μαθητών.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου δυσκολίες προέκυψαν από τις αρκετές, ομολογουμένως, δραστηριότητες των φύλλων εργασίας. Είχα την αίσθηση ότι οι μαθητές θα χρειάζονταν ένα οργανόγραμμα των εργασιών τους, το οποίο θα μπορούσε να αποθηκεύεται στο Wiki –υπάρχει εξάλλου σελίδα για τις υποχρεώσεις των μαθητών– ή να αναρτάται και ένα πλάνο εργασιών μέσα στην τάξη. Ακόμη, σε κάποιες ομάδες φάνηκαν πολλά τα κείμενα που έπρεπε να διαβάσουν.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bernstein, B. [1989] 1991. *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος*. Μτφρ. Ι. Σολομών. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Πασχαλίδης, Γρ. [2000] 2004. Γενικές αρχές του προγράμματος. Στο *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο ..... Μια νέα πρόταση διδασκαλίας*, επιμ. Β. Αποστολίδου, Β. Καπλάνη & Ε. Χοντολίδου, 21-35. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός.

Ακριτίδου, Μ. & Νικολαΐδου Σ.. 2010. Οι ΤΠΕ στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης, 125-146. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.